

Az 1920-as évektől, miután begyógyultak a világ és a polgárháború ütötte sebek, megindult egy nyugodt fejlődés Hajdúböszörményben is. Beköszöntöttek az un. boldog békeidők. Azonban ez az „kvázi”-szociográfiai állapotjelző nem jellemezte maradéktalanul a társadalmi rétegek mindegyikét, a Zabos kert és a Vén kert határán, a Dobó István és Fehértói út sarkán lévő házét, a Gellén családot biztosan nem.

Az itt felcseperedő három gyermek életét nem szépítette meg a kor fejlődése. A galamblelkű anya messze nem tudta ellensúlyozni a betegesen szigorú, konok, „mindenható” apa könyörtelen módszereit, viszonyát a gyermekeivel. Az idősebb fiú, Imre már tíz éves korától az utcán, illetve a szomszédok menedékében élt, mert az apa úgy döntött, hogy egyszerűen elzavarja a háztól. Apám a második gyermek, hatéves korától ki lett adva cselédnek, hogy ne keljen otthon pusztítania a drága kenyeret. A tettegesség, s a terror gyakoribb vendég volt a háznál, mint a lekváros kenyér.

Hát így, ilyen körülmények között nőt fel az én apám Hajdúböszörményben. 1939-ben aztán a család hátrahagyván az ősi fészket, ingóságait szekérre rakva, emlékeiket lelkükbe zárva, új otthont teremtett Újrónafőn. Ez az új helyzet sem változtatott a család életén, a gyermekek „otthon” érezhették magukat Újrónafőn is. Ennek az „idillnek” a háború vetett véget. Apám bevonult katonának, végig harcolta a háborút, hat évet robotolt Szibériában, csodával határos, hogy mindezt túlélte.

A „demokrácia” is komiszul bánt vele. Így élt le 75 évet, mire egy viszonylagos anyagi jólétbe került, s családja körében talán ennyi év után érkezett meg életében a boldogság. Elgondolkodtató, hogy ilyen sivár gyermek és ifjú kor emlékeivel mit jelenthetett apámnak Hajdúböszörmény. Én a haza szót szüleimtől hallottam, tanultam először, s nem, mint országot illetve nemzeti hovatartozást jelentő értelmében, hanem mint lelki helymeghatározás értendő. Ha apámtól - egyébként anyámtól is - azt hallottam gyermekkoromban, hogy haza megyek, nekem már természetes volt, hogy arról van szó, hogy elutazik Hajdúböszörménybe s már előre örültem ennek a szónak, mert ha tehették, engem is elvittek magukkal.

Így én is mindig haza mentem Böszörménybe. Ez így is maradt meg bennem, ez lett az első örökségem, amit már életükben adtak.

Apámtól utoljára halála előtt egy héttel hallottam ezt a szót. Mikor is magatehetetlen állapotában, teljesen megvakulva ült a megszokott helyén s ellentmondást nem tűrően kijelentette:

- haza megyek Böszörménybe.

A mamával csak összenéztünk mosolyogva:

- jól van papa, de engem is vigyél magaddal - mondtam.

Nem válaszolt.

Azóta sokat töprengtem, vajon mi teszi édes otthonná a keserű gyermekkort.

- Hát az idő és a távolság.

Apám meghalt.

Teste itt nyugszik az Újrónafő-i temetőben. De a lelke nincs itt. Én tudom, hogy nem az égbe szállt.

- Haza ment, Böszörménybe.

Újrónafő, 2008.junius 25

Gellén Imre